

Szeretettel várjuk a Pannon Filharmonikusok hétvégi hangversenyén, melyen a zenekar egykori zeneigazgatója, Howard Williams vezényel. A hangverseny az „építészet Stradivarijában” a pécsi Kodály Központban lesz 2011. január 29-én, szombaton este 18.00 órától.

Az esten fellép Szentpáli Roland zeneszerző, tubaművész. A hangverseny második részében Johannes Brahms leginkább optimista hangvételő, életörömmel teli szimfóniája hangzik el. A Wörthi-tó mellett fekvő üdülőhelyen töltött nyár emlékeit visszhangzó II., D-dúr szimfónia az osztrák tájnak a zeneszerző által is bűbájosnak talált kedélyességét tükrözi.

Vezényel:

Howard Williams

Közreműködik:

Szentpáli Roland - tuba

Program:

Wagner: A bolygó hollandi-nyitány

Vaughan Williams: Tubaverseny (f-moll)

Sibelius: En Saga op.9

Brahms: II.szimfónia (D-dúr) op.73

... a Pannon Filharmonikusok művészei

... a zenekar egykori és mai vezető karmesterei

... Brahms szimfóniái

... Magyarország fiatal, tehetséges szólistái és

... Ön!

A szerzőkről pár mondatban:

Jean Sibeliusról (1865-1957) zenekedvelők sokasága vár finn nemzeti zenét. A XIX. századi romantika színpompás zenei kavalkádjában Európa-szerte megindult a népköltészet alkotásainak gyűjtése, amely szinte elkerülhetetlenné tette a népek sajátos műzenéjének megteremtését is. Sibelius a finnek sajátjuknak tekintették és tekintik, noha maga sosem gyűjtött és nem használt fel műveiben kifejezetten népzenei elemeket. Zeneszerzői munkásságának rugója túlnyomó részben az ősi finn eposz: a Kalevala. Ezek ismeretében furcsállhatjuk csak igazán, hogy származását tekintve a mester nem egészen finn: ősei között inkább vannak skandinávok, hovatovább Sibelius anyanyelve is svéd! Az 1892-ben komponált En Saga (Egy monda) Op. 9. svéd címadása így tehát nem okozhat meglepetést. A darab szimfonikus költeménynek készült, amely műfaj szokványos esetben utal zenén kívüli konkrétan körülírt tartalomra. Ez a mű ebben is

rendhagyó, maga a szerző ad kulcsot a megfejtéshez: „Az En Saga egy lelkiállapot megjelenítése. Magam megannyi fájdalmas tapasztalaton mentem keresztül. Ebben a műben tárom ki a lelkem úgy, ahogy egyebekben sosem tettem. Semmilyen irodalmi utalás nem adná vissza a gondolataimat. ” A darab „librettoját” tehát a hallgatónak kell kitalálnia...

Johannes Brahms (1833-1897) széles látókörű, akadémikus fegyelmi mesterember volt, igazi „poeta doctus”, aki mindvégig szigorú önkritikával szemlélte saját zeneszerzői munkásságát. Igényességre vall, hogy fiatalkori termésének jelentős részét megsemmisítette, nehogy az utókor kezére kerüljenek később, mint tökéletlen alkotások. Művészete jellegzetesen a XIX. század második felének terméke. Brahmsot már nem foglalkoztatták azok az 1830 körüli forradalmi eszmék, amelyek Berliozt, Lisztet és Wagnert hevítették, új kifejezési formák keresőivé téve ezzel őket. Fellepett viszont a német nemzeti tradíciók ápolójaként, visszanyúlt a bécsi klasszikusok és korábbi korok hagyományaihoz. E törekvés jegyében fordult viszonylag későn - 43 éves korában - a szimfónia műfajához. Az 1877-ben megírt 2. (D-dúr) szimfónia Op. 73. a Beethovennel való oly sokszor megtett összehasonlítás jegyében a „pasztorális” jelzőt kapta a bírálóktól. A négy tétel egymást kiegészítve szól az idill, az epekedő fájdalom, a népies kedélyesség és a mámoros jókedv hangján.

Richard Wagner (1813-1883) operáinak középpontjában zömmel titkok állnak. Titkok, amelyek nem holmi földi

ármánykodás hozadékai. Olyanok, amelyek sosem oldódnak meg, hanem újabb kérdéseket vetnek fel. Erre a gondolatra fűzhető fel az átok-megváltás kérdéskör is, amely A bolygó hollandi című opera (bem. 1843) alapját képezi. A darab Wagner döntő lépése a zenedráma felé, amelyben az énekesek egyenrangú partnere a zenekar: a szereplőkhöz kapcsolódó és azok sorsát hordozó ún. vezérmotívumok megjelenítője. A nyitányban kiformalódik Wagnernek az a jellegzetes törekvése, hogy a zenét a mű jellegzetes motívumaira alapozva összefoglalja az opera tartalmát. Két, egymással ellentétes zenei anyag áll szemben ehelyütt: az átok sújtotta, tengeren hánykolódó, megváltást kereső Hollandi zord motívuma és a megváltást adó Senta lány dallama. A motívumok párharcából Senta kerül ki győztesen, egyre inkább az ő melódiája tör előre, a nyitány végére diadalmas, hősi jelleget ölt, ezzel mintegy sejtetve a teljes opera kimenetelét.

Az angol Vaughan Williams (1872-1958) f-moll Tubaversenye azon művek sorát gyarapítja, amelyek nem a szokványos koncertrepertoár szólistáit vonultatják fel. A Sea Symphony („Tenger”-szimfónia 1910) szerzőjeként ismertté vált komponista életművében éppúgy szerepel szájharmonikára írott vagy beszélt dialógusokat tartalmazó mű, mint szokványos értelemben vett opera, vonósnégyes vagy nyolc további szimfónia. Noha a Tubaversenyt (1954) megírásakor az idősödő mester különös ötletének tartották, hamarosan egyik legnépszerűbb műve lett, a hangszer irodalmának pedig nélkülözhetetlen darabja. Az első, Prelude tétel élénk, indulószerű zene, amelyben a szólista bizonyíthatja hangszerének kevésbé feltételezett lehetőségeit a virtuóz

futamok, mozgalmas zenei agyagok megszólaltatásában. A Romanza tételben rácsodálkozhatunk a tuba számára igen magas regiszterekben előhívott lírai szépségekre. A népdalt is gyűjtő szerző egy szüreti dallam feldolgozását tette alapmotívummá ezen a helyen. A finálé Rondo alla tedesca. A „német rondó” a bécsi klasszikus mestereknek hódol rakéta-szerű arpeggioival, fürge trilláival, jól elkülöníthető szerkezeti egységeivel. Egy kritikus a tételt „az elefánt humoros, szertelen játékának” nevezte. A koncert a London Symphony Orchestra fennállásának 50. évfordulóján szólalt meg először a zenekar tubásának (Philip Catelinet) közreműködésével és Sir John Barbirolli vezényletével.